

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Львівський національний медичний
університет імені Данила Галицького

Кафедра: Клінічної фармації, фармакоterapiї та медичної стандартизації

Завідувач кафедри: доктор медичних наук, професор А.Б. Зіменковський

**ЩОДЕННИК
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ
"Клінічна фармація"**

Прізвище, ім'я, по батькові студента _____

Факультет: фармацевтичний (заочна форма навчання, 4,5 роки)

Курс _____ Група _____

База практики _____

Львів-201__ р.

Студент

_____ (прізвище, ім'я та по-батькові)

проходить виробничу практику з клінічної фармації на базі _____

_____ (назва закладу охорони здоров'я)

у _____ (місто, область)

Терміни практики: з _____._____ до _____._____ 201 р.

Керівник виробничої практики від кафедри _____ (посада, ПІП, підпис)

Керівник практики від лікувального закладу _____

_____ (посада, прізвище, ім'я та по батькові)

Безпосередній керівник практики від лікувального закладу _____

_____ (посада, прізвище, ім'я та по батькові)

Студент прибув " ____ " _____ 201 __ р. вибув " ____ " _____ 201 __ р.

Підпис відповідальної особи _____

М.П.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Виробнича практика з клінічної фармації для студентів провізорів (заочна форма навчання, 4,5 роки) проводиться на 5 курсі після завершення зимової сесії. Обсяг виробничої практики з клінічної фармації становить 2 кредити / 60 год. (2 дні).

Виконання програми практики з клінічної фармації передбачає набуття студентами професійного досвіду на базі відділень стаціонарних закладів охорони здоров'я (ЗОЗ). Практичні завдання включають надання фармацевтичної опіки, скерованої на різні категорії пацієнтів, зокрема осіб, які потребують особливої уваги (вагітні, жінки, які годують грудьми, діти різних вікових груп, пацієнти похилого та старечого віку тощо), передбачають попередження, виявлення та вирішення ліко-пов'язаних проблем, зокрема лікових взаємодій, неналежного дозування лікарських засобів (ЛЗ), тривалості фармакотерапії тощо. Студенти працюють по 6 годин впродовж 2 робочих днів, у вільний від роботи час виконують самостійну роботу. Безпосередніми керівниками практики студентів є лікарі відділень ЗОЗ стаціонарного типу.

Студент до відбуття на практику повинен отримати інструктаж керівника практики від кафедри і отримати програму та щоденник практики; направлення на практику.

Студент, прибувши у ЗОЗ, повинен подати керівникові від бази щоденник, пройти інструктаж з техніки безпеки, уточнити план проходження практики.

Під час проходження практики студент зобов'язаний суворо дотримуватись правил внутрішнього розпорядку ЗОЗ.

Звіт про практику студент складає відповідно до календарного графіка проходження практики й додаткових вказівок керівників практики від університету та від ЗОЗ.

Студент, який не виконав програму практики без поважних причин і не ліквідував академічну заборгованість до початку наступного семестру, відраховується з Університету.

Мета виробничої практики з клінічної фармації: закріплення теоретичних знань з клінічної фармації та удосконалення практичних навичок з надання фармацевтичної опіки.

Кінцеві цілі виробничої практики з клінічної фармації:

- засвоєння принципів та набуття навичок надання фармацевтичної опіки з метою підвищення ефективності та безпеки фармакотерапії;
- набуття навичок пошуку, аналізу та подання інформації про ЛЗ, тобто здійснення інформаційно-консультативної роботи щодо ЛЗ серед фахівців охорони здоров'я та різних верств населення;

- засвоєння принципів медичної деонтології та етичних норм поведінки провізора, зокрема у взаємовідносинах з лікарями, провізорами, клінічними провізорами, пацієнтами;
- ознайомлення з документацією, що містить інформацію про ЛЗ.

Конкретні цілі виробничої практики з клінічної фармації:

- вміти користуватися нормативною і довідковою літературою щодо ЛЗ;
- орієнтуватися в номенклатурі вітчизняних і закордонних ЛЗ;
- визначати міжнародну непатентовану назву ЛЗ та фармакотерапевтичну групу ЛЗ;
- визначати категорію ЛЗ: «рецептурний», «безрецептурний»;
- збирати анамнез (хвороби, життя, медикаментозний анамнез);
- виявляти ліко-пов'язані проблеми;
- ідентифікувати потенційні взаємодії між ЛЗ;
- надавати фармацевтичну опіку, скеровану на пацієнта;
- надавати фармацевтичну опіку, скеровану на лікаря;
- надавати фармацевтичну опіку, скеровану на середній медичний персонал;
- надавати рекомендації щодо підвищення раціональності та безпеки фармакотерапії;
- виконувати правила охорони праці і техніки безпеки.

ПЛАН ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

№ з/п	Тема	К-ть днів (годин)	Дата	Відмітка про зарахування	Підпис безпосер. керівника практики
1.	Ознайомлення з роботою відділення ЗОЗ стаціонарного типу та веденням медичної документації.	0,5 (3)			
2.	Надання рекомендацій щодо належного застосування ЛЗ із переліку ліків, що закуповуються ЗОЗ за бюджетні кошти та надходять у відділення лікарні відповідно до вимоги-замовлення.	1,5 (9)			
3.	Всього	2 (12)			

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Перелік практичних навиків якими має оволодіти студент 5 курсу фармацевтичного факультету при проходженні виробничої практики з клінічної фармації:

1. Вміти користуватися Державним реєстром ЛЗ України.
2. Вміти користуватися Державним формуляром ЛЗ.
3. Визначати АТС-код та фармакотерапевтичну групу ліків, наведених

- у вимозі-замовленні.
4. Визначати основні показання до застосування ліків, наведених у вимозі-замовленні.
 5. Визначати основні протипоказання до застосування ліків, наведених у вимозі-замовленні.
 6. Визначати типові потенційні побічні реакції ліків, наведених у вимозі-замовленні.
 7. Визначати основні методи попередження розвитку побічних реакцій ЛЗ, наведених у вимозі-замовленні.
 8. Визначати лікові форми та шлях введення ЛЗ, наведених у вимозі-замовленні, відповідно до специфіки відділення стаціонару.
 9. Встановлювати потенційно недоцільні поєднання ліків, наведених у вимозі-замовленні, з іншими ЛЗ.
 10. Встановлювати потенційно небезпечні поєднання ліків, наведених у вимозі-замовленні, з іншими ЛЗ.
 11. Встановлювати доцільні поєднання ліків, наведених у вимозі-замовленні, з іншими ЛЗ.
 12. Визначати критерії ефективності застосування ліків, наведених у вимозі-замовленні.
 13. Визначати критерії безпеки застосування ліків, наведених у вимозі-замовленні.
 14. Визначати основні симптоми передозування ЛЗ, наведених у вимозі-замовленні, та методи їх корекції.
 15. Визначати вплив супутньої патології на безпеку застосування ліків, наведених у вимозі-замовленні.
 16. Визначати вплив вікових змін фармакокінетичних показників у літніх пацієнтів на безпеку застосування ліків, наведених у вимозі-замовленні.
 17. Визначати вплив особливостей фармакокінетичних показників у дітей на безпеку застосування ліків, наведених у вимозі-замовленні.
 18. Надавати фармацевтичну опіку, скеровану на пацієнта.
 19. Надавати фармацевтичну опіку, скеровану на лікаря.
 20. Надавати фармацевтичну опіку, скеровану на середній медичний персонал.

Програма виробничої практики з клінічної фармації передбачає виконання студентами **індивідуального завдання** (див. ДОДАТОК 1).

Критерії оцінювання практичних навичок студента:

- «6 балів» – завдання повністю виконане;
- «4,8 бали» – завдання виконане з помилкою, яку студент зміг виправити самостійно;
- «3,6 бали» – завдання виконане з помилкою, яку студент не зміг виправити (помилку виправив керівник практики);

«0 балів» – завдання не виконане.

ОЦІНКА РОБОТИ СТУДЕНТА НА ПРАКТИЦІ

№ з/п	Перелік практичних навичок	Бали				Дата складання	Підпис безпос. керівника практики
		☐ 0 балів	☐ 3,6 бали	☐ 4,8 бали	☐ 6 балів		
1.	Вміння користуватися Державним реєстром ЛЗ України	☐ 0 балів	☐ 3,6 бали	☐ 4,8 бали	☐ 6 балів		
2.	Вміння користуватися Державним формуляром ЛЗ	☐ 0 балів	☐ 3,6 бали	☐ 4,8 бали	☐ 6 балів		
3.	Визначення АТС-коду та фармакотерапевтичної групи ліків, наведених у вимозі-замовленні	☐ 0 балів	☐ 3,6 бали	☐ 4,8 бали	☐ 6 балів		
4.	Визначення основних показань до застосування ліків, наведених у вимозі-замовленні	☐ 0 балів	☐ 3,6 бали	☐ 4,8 бали	☐ 6 балів		
5.	Визначення основних протипоказань до застосування ліків, наведених у вимозі-замовленні	☐ 0 балів	☐ 3,6 бали	☐ 4,8 бали	☐ 6 балів		
6.	Визначення типових потенційних побічних реакцій ліків, наведених у вимозі-замовленні	☐ 0 балів	☐ 3,6 бали	☐ 4,8 бали	☐ 6 балів		
7.	Визначення основних методів попередження розвитку побічних реакцій ЛЗ, наведених у вимозі-замовленні	☐ 0 балів	☐ 3,6 бали	☐ 4,8 бали	☐ 6 балів		
8.	Визначення лікових форм та шляху введення ЛЗ, наведених у вимозі-замовленні, відповідно до специфіки відділення стаціонару	☐ 0 балів	☐ 3,6 бали	☐ 4,8 бали	☐ 6 балів		
9.	Встановлення потенційно недоцільних поєднань ліків, наведених у	☐ 0 балів	☐ 3,6 бали	☐ 4,8 бали	☐ 6 балів		

	вимозі-замовленні, з іншими ЛЗ						
10.	Встановлення потенційно небезпечних поєднань ліків, наведених у вимозі-замовленні, з іншими ЛЗ	☐ 0 балів	☐ 3,6 бали	☐ 4,8 бали	☐ 6 балів		
11.	Встановлення доцільних поєднань ліків, наведених у вимозі-замовленні, з іншими ЛЗ	☐ 0 балів	☐ 3,6 бали	☐ 4,8 бали	☐ 6 балів		
12.	Визначення критеріїв ефективності застосування ліків, наведених у вимозі-замовленні	☐ 0 балів	☐ 3,6 бали	☐ 4,8 бали	☐ 6 балів		
13.	Визначення критеріїв безпеки застосування ліків, наведених у вимозі-замовленні	☐ 0 балів	☐ 3,6 бали	☐ 4,8 бали	☐ 6 балів		
14.	Визначення основних симптомів передозування ЛЗ, наведених у вимозі-замовленні, та методів їх корекції	☐ 0 балів	☐ 3,6 бали	☐ 4,8 бали	☐ 6 балів		
15.	Визначення впливу супутньої патології на безпеку застосування ліків, наведених у вимозі-замовленні	☐ 0 балів	☐ 3,6 бали	☐ 4,8 бали	☐ 6 балів		
16.	Визначення впливу вікових змін фармакокінетичних показників у літніх пацієнтів на безпеку застосування ліків, наведених у вимозі-замовленні	☐ 0 балів	☐ 3,6 бали	☐ 4,8 бали	☐ 6 балів		
17.	Визначення впливу особливостей фармакокінетичних показників у дітей на безпеку застосування ліків, наведених у вимозі-замовленні	☐ 0 балів	☐ 3,6 бали	☐ 4,8 бали	☐ 6 балів		
18.	Надання фармацевтичної опіки, скерованої на пацієнта	☐ 0 балів	☐ 3,6 бали	☐ 4,8 бали	☐ 6 балів		

19.	Надання фармацевтичної опіки, скерованої на лікаря	☐ 0 балів	☐ 3,6 бали	☐ 4,8 бали	☐ 6 балів		
20.	Надання фармацевтичної опіки, скерованої на середній медичний персонал	☐ 0 балів	☐ 3,6 бали	☐ 4,8 бали	☐ 6 балів		
Сума балів за засвоєння практичних навичок							

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Бали, отримані студентом за засвоєння практичних навичок на базі практики (ЗОЗ стаціонарного типу) **сумуються** із балами, отриманими за виконання контрольної роботи (від 50 до 80 балів) керівником практики від Університету.

Відмітка про зарахування практики заноситься керівником від Університету до залікової книжки студента і заліково-екзаменаційної відомості при отриманні щонайменше 122 балів.

Сума балів за:		Всього балів	Відмітка про зарахування/не зарахування практики	Дата	Підпис викладача
Виконання практичних навичок	Контрольну роботу				

ВІДГУК І ОЦІНКА РОБОТИ СТУДЕНТА НА ПРАКТИЦІ

Від закладу охорони здоров'я

Від університету

Керівник практики від кафедри

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

ДОДАТОК 1

Індивідуальне завдання полягає у наданні рекомендацій щодо належного застосування ЛЗ із переліку ліків, що закуповуються ЗОЗ за бюджетні кошти та надходять у відділення лікарні відповідно до вимоги-замовлення (надається старшою медичною сестрою конкретного відділення лікарні).

Рекомендації щодо належного застосування ЛЗ, включених у вимогу-замовлення, студенти наводять у форматі переліку із 17-ти пунктів:

1. Торгова назва ЛЗ^{*}.
2. Міжнародна непатентована назва ЛЗ^{**}.
3. АТС-код ЛЗ та приналежність до фармакотерапевтичної групи^{**}.
4. Наявність ЛЗ у чинному Державному формулярі ЛЗ (режим доступу: http://moz.gov.ua/ua/portal/dn_20140408_0252.html).
5. Показання до застосування ЛЗ (з врахуванням специфіки відділення)^{**}.
6. Форма випуску ЛЗ, коректність шляху введення (з врахуванням специфіки відділення)^{**}.
7. Коректність дозування (разова доза, кратність, тривалість застосування ЛЗ)^{**}.
8. Потенційні та реальні взаємодії ЛЗ^{**}.
9. Протипоказання до застосування ЛЗ^{**}.
10. Найпоширеніші прогнозовані побічні реакції ЛЗ^{**}.
11. Симптоми передозування ЛЗ, основні методи їх корекції^{**}.
12. Особливості застосування ЛЗ у педіатричній практиці^{**}.
13. Особливості застосування ЛЗ у літніх пацієнтів^{**}.
14. Особливості застосування ЛЗ у пацієнтів із супутньою патологією (наприклад, нирковою, печінковою недостатністю, цукровим діабетом, артеріальною гіпертензією, бронхіальною астмою тощо)^{**}.
15. Елементи фармацевтичної опіки, скерованої на пацієнта.
16. Елементи фармацевтичної опіки, скерованої на лікаря.
17. Елементи фармацевтичної опіки, скерованої на середній медичний персонал.

Примітки: ^{*} згідно з вимогою-замовленням;

^{**} згідно з даними інструкцій для медичного застосування ЛЗ представлених у Державному реєстрі ЛЗ України (режим доступу: <http://www.drlz.kiev.ua/>)

Такий перелік рекомендацій щодо належного призначення ЛЗ студент формує для усіх ліків, які закуповуються ЗОЗ за бюджетні кошти та надходять у відділення лікарні відповідно до вимоги-замовлення.